

List ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 2 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 25 kr., za četrta leta 65 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr. Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat, po 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Obletnica katol. polit. društva v Konjicah.

Slovensko katoliško politično društvo v Konjicah je blizo najstareše društvo te vrste ter vstraja vedno pri svojem starem načelu, ki so mu ga vtisnili njegovi ustanovitelji, budeč svoje ude na delo za vero in domovino. Društvo prireja tudi med letom zborovanja in se zbira na te zборе vselej znatno število udov; posebno pa so obletnice bile še vselej jako dobre in letos še s tem bolj, ker je z njo bil združen tudi volilen shod, sklican po drž. poslanci, g. Fr. Robiču. O njej nam je prišlo to-le poročilo: Težko smo že pričakovali vabila na zbor našega katol. polit. društva. Zato nas se je pa tudi v nedeljo, dne 23. oktobra zbralo dosti več, kakor nas je naš z venci in zastavami okrašen dom zamogel vsprejeti. Ker so nam v tem društvenem letu odšli marljivi naš tajnik, č. g. Jože Sinko za župnika k Sv. Bolfenku, naš desetletni prvomestnik, preč. gospod nadžupnik Fr. Mikuš so nam pa umrli, zato je bilo pred vsem potrebno društveni odbor popolniti z novo volitvo. Na predlog g. dra. Rudolfa, ki se je v prisrčnih besedah spominjal nam odvzetih gg. odbornikov, bila sta soglasno izvoljena za prvomestnika vlč. gosp. nadžupnik Voh, a za tajnika naš čast. vikar g. Tomažič. Ostali gg. odborniki bili so v novič potrjeni v svojih službah.

Novi gosp. prvomestnik po kratkem pozdravu podeli besedo našemu državnemu poslancu, g. prof. Robiču, ki je bil od zbora prisrčno pozdravljen. Gosp. poslanec poročal nam je v jasnih besedah o splošnjem političnem položaji v obče, potem pa še posebno o svojem delovanji pri sledečih treh vprašanjih: 1. zastran šole; zastran vinske carine in 3. zastran »Domovinske pravice«. Ker je g. poslanec h koncu brez ovinka izpovedal, da se vjema s sklepi I. slov. katol. shoda, ki se ga je vdeležil kot podpredsednik v odseku za šolo, in to tudi gledé na preporno šolsko vprašanje, izreklo se mu je od strani njegovih volilcev popolno zaupanje.

Naj še dostavim iz poročila g. poslanca njega pomenljivo opazko. Naš g. poslanec je mirna duša ter v svojih sklepih zmeren in v besedah krótek, vendar pa je, gledé na imenovanje barona Heina za vodjo deželne vlade v Ljubljani in na postopanje dež. šolsk. sveta v Gradci, mogoče, da pride kmalu doba, ko mu ne bode več mogoče, ostati v vrsti poslancev, ki so prijazni vladi grofa Taaffe. Se vé, da so mu volilci tudi v tem pri-trdili ter ima on tedaj v tem proste roke, vsaj od volilcev iz te strani.

Čast. gosp. prvomestnik poročal je potem obširneje o tem I. slov. kat. shodu v Ljubljani ter je dokazal s posebnim ozirom na ljudsko šolo, da je na prvem vera, a narodnost še le na drugem mestu. Iz njegovega obširnega govora nas ste dve dogodbi posebno zanimali. Prva je bila obširno pojasnjevanje, kako da so se vedli čisti narodnjaki v nekem zamrlem katol. polit. društvu, ko je na dnevni red prišlo »rimsko vprašanje«. Trdili so ti »tudi-katoličani«, da Slovenci ne smemo ugovarjati Lahom, da so v imenu »čiste narodnosti« orópali sv. Očeta, drugič nam so pa pokazali, kako zmedene narore imajo nekateri merodajniki celo v glavnem mestu, Dunaji o naši šolski postavi. Le tako je bilo mogoče izdati ukaz, veri nasprotne.

Blag. gosp. dr. Rudolf pojasnil je protiustavne krivice, ki se godé nam Slovencem v Konjiškem okraji. Predložil je v obrambo naših pravic par resolucij, ki so se vsprejele z velikim navdušenjem. Naš g. poslanec obljubil jih je v državnem zboru spraviti v razgovor. Čast. gospod kapelan Kukovič je dalje kot društveni blagajnik dajal račun o svojem hiševanji z društvenim imetjem; novi g. tajnik je pa navduševal zbrane društvenike, da bi si prav pridno naročevali naš domač list »Slov. Gospodar«. Ko so društveniki svitlemu cesarju navdušeno zaklicali trikrat: živio! zaključil je vlč. gosp. prvomestnik zanimljivi zbor s krščanskim pozdravom: Hvaljen bodi Jezus Kristus.

—o—

Cerkvene zadeve.

Vera in narodnost.

(Govoril kanonik dr. Ivan Križanič na I. slov. katoliškem shodu.)

Srečnega se štejem, da sem doživel I. slov. katoliški shod. Slovenske tabore smo že praznovali, danes je zbran pred nami I. slovenski katoliški tabor. Na slovenskih taborih razpravljali smo slovenske reči, katoliški shod naj postavi slovensko reč za vselej na trdna tla, na nepremakljivo podlago sv. vere. V tem današnjem taboru našem gledam danes slovenski, katoliški narod. Govoril pa bom o razmerah med vero in narodnostjo. Nam katoličanom je najvišji smoter sv. vera; drugi pa brdijo in rinejo narodnost naprej, da bi jo postavili na prvo mesto. Ko bi se vendar enkrat sporazumeli o tem vprašanju, da neha večno pričkanje in pikanje o stvari, ki je med katoličani že od davna rešena! O ljubi Bog, kako bi vendar želeli, da bi prvi slovenski katoliški shod podrl to steno, ki nas loči na dva tabora, da bi premostil to globoko razpoklino, ki zija med nami, da bi pogladil, kar je ojestrega v tem vprašanju — o takrat bi pač katoliški shod dosegel svoj popoln namen!

Ne vem, če bo moja beseda katerega nasprotnika pregovorila. Ne verjamem, a trdno upam in to moli in prosi katoliški shod večnega Boga, naj srca spreobrne On, ki je vsegamogočen. Bog da se samo zglaši, in že je premagano srce. Sv. Pavel se je prej tudi hudo pogajal edino le za narodno reč — paternas meas traditiones (Gal. 1, 14). Ko se je pa Bog zglašil, razširilo se je srce svetovnega apostola, da je objemalo vse narode celega sveta in pri tem njegova narodnost ni trpela, ampak še le zdaj je dokipela do vrha. Če tedaj o narodnem vprašanju govorim, ne sme in ne more biti moj namen, da bi s pikro besedo razdor povečal in razburjene duhove še bolj razdvojil; nikakor ne, ker joj mene! nesloga nas že itak tlači, ne daj Bog, da nas kedaj potlači!

Milo mi je pri srečju, če Vam dopovedam, da se je nekdaj naša slovenska domovina razprostirala od izvira Drave do Črnega morja in od obal Donave do sinjega morja, a po neslogi smo se srečno znebili tega preobširnega posestva! Poldrugi milijon nas je še ostalo. Ta poldrugi milijon tudi prav lahko potrosimo, če nas sloga o pravem času še ne ojači. Če moram slišati ali brati o slovenski neslogi, tako me srce boli, kakor bi me s pestjo po lici bili.

1. Kaj je narodnost? — Menim in trdim, da je največje zlo našega časa nejasnost in nedoločnost pojmov. Narodnost! — Kolikokrat se sliši ta beseda in vendar koliko jih je, ki imajo pravo misel o njej! Narodnost je posebna svojost jezikovna in običajna, več ali manj ljudij združenih po enem in istem jeziku. Bistvena podlaga narodnosti je tedaj jezik ali govor človeški.

a) Vprašam: Ali tedaj more biti jezik najvišji smoter vsega delovanja in narodnost zadnji cilj ali svrha vsega dejanja našega? Nikakor ne! Drugače bi imeli namreč toliko najvišjih smotrov, kakor je jezikov, ali prav za prav ne imeli bi nobenega najvišjega smotra, kajti kar je najvišje, je samo eno. Vera je nad narodnostjo, ki je samo ena. »En Gospod, ena vera, en krst, en Bog in Oče vseh, kateri je čez vse«. (Efeš. 4. 5. 6).

b) Nadalje govor človeku služi kot socialnemu bitju, da ž njim izraža svoje misli in čute, svoje želje in svoje sklepe. Kar je pa po svoji naravi sredstvo, ne more ob enem biti cilj ali svrha, to bi namreč bilo protislovno. Ni tedaj narodnost najvišji smoter za človeka, ampak vera; pač pa imajo vsi jeziki in vsak jezik resni posel in prelepo nalogo, da vero spoznava in hvali Boga, ki je naš cilj in konec: »Vsak jezik naj spozna,

da je Gospod Jezus Kristus v časti Boga Očeta«. (Fil. 2, 11). Zato pa so na binkoštno nedeljo sli vsi jeziki »vseh narodov, ki so pod nebom«, na božjo pot v Jeruzalem, kjer so bili od sv. Duha v službo sv. vere posvečeni, tako da so sv. apostoli »zdajci začeli govoriti v raznoterih jezikih, kakor jim je sv. Duh dajal izgovarjati«. (Dj. ap. 2, 4—5).

e) Slednjič različni jeziki sami pričajo, da ne gre narodnosti oboževati in je povzdigati nad vero. Vsi razni jeziki namreč upijejo: Ravno zato nas je Bog razdelil in različil, ker njemu nismo dali časti, ampak smo hoteli povečati svoje lastno ime. Zato nas je Bog raztresel po celem svetu, da zdaj vsak v svojem kraju pridigujemo: »Dajte Bogu čast, in ne stavite svojega imena nad ime božje!«. Ako tedaj takozvani čisti narodnjaki hočejo narod, narodnost postaviti za neko višje bitje, tedaj njim slovenski jezik sam oporeka in se zvija pred njimi in pravi: »Nikarte me staviti nad vero, nad Boga, da me Bog ne trešči ob tla, ki me je zbog tega razdelil, ker sem glavo svojo vzdigal zoper svojega Gospoda!«. — In res, zgodovina nas uči, da je Bog zatrl narode, kateri so se mu zoperstavljali, »srečni pa narod, katerega Bog je Gospod«. (Ps. 32, 12).

Res lep, prelep je slovenski jezik, blag je in mil in čil, z eno besedo: materin jezik je, toda če bi bil še mnogo lepši, zvoneč kakor angeljski jezik, ne izhajali bi z njim. »Če bi človeške in angeljske jezike govoril, ljubezni pa bi ne imel, bil bi kakor brneč bron ali zvoneč zvon« (I. Kor. 13, 13). Naj tedaj le ostane red v našem geslu: »Vse za vero, dom, cesarja!«

2. Odkod pa je na svetu razlika jezika? Ali so razni narodi že od začetka sveta? Nikakor ne! Sveto pismo odločno pravi, da je od začetka bil »le en narod in vsi so govorili le en jezik« (I. Moj. 11, 6). In ker so imeli vsi eno govorico, dejali so: »Pridite, pozidajmo si stolp, katerega vrh naj se dotika nebes in storimo sloveče svoje ime! To je bil takozvani »babilonski stolp«. »In Gospod Bog je stopil doli in je videl stolp in je rekel: Glej, le en narod je, in vsi en jezik govoré, pridite, stopimo doli in zmešajmo njim jezik, da drug drug zega ne bodo razumeli!«

Bog sam je tedaj zmedel človeštvu prvotno govorico ter jih je po narodih razločil in različil. Iz tega sledi, da so vsi narodi in tedaj tudi slovenski narod od Boga, in da je tudi nas Slovence Bog dal. Božja volja je tedaj, da smo mi — Slovenci, in če nam kdo narodne pravice krati in narod tlači, on se upira božjeji volji ter nasprotuje naredbi tistega Boga, ki je po svoji modrosti hotel, da se človeštvo razlikuje po narodih. Vsak narod, in tudi slovenski narod ima pravico biti po božjeji volji, po božjeji postavi; edina resnična in prava podlaga narodnosti je tedaj božja postava ali z drugimi besedami: sveta vera. Tedaj pa narod ni nad vero, pač pa je vera trdna podlaga narodnosti. In kdor vzame narodu vero, vzame mu trdna tla, in kdor mu vsiljuje golo narodnost, poriva ga z njegove podlage, in čudni prizor, hkrati narod in narodnost in narodnjaki visé v zraku!

»Pustite tedaj Slovincem dve reči, ki ste nam dragi, kakor svetle oči: sveto katoliško vero in pa besedo materino« (Slomšek l. 1862). Tedaj narodnost stavimo na vero, to bo pravi »narodni dom«, gola narodnost zida »babilonski stolp!«. In če kdo podkapá vero, izkapa nam desno oko, to pa boli, zato pa danes prvi slovenski katoliški shod na glas upije zoper tako krivico.

Ali se kdo drzne dvomiti o čisti njegovi ljubezni do svojega naroda? In če ne, poslušajmo, kako nas uči Slomšek: »Prava vera bodi vam luč, materini jezik bodi vam ključ do zveličanske narodne omike« (Drobt. 1862).

Vera nas naj uči rabiti ključ; in kaj vera prepoveda pojedincu ne sme se učiniti tudi v imenu naroda. Kakor je vsakemu posamezniku rečeno: ne ubijaj, ne prešestuj, ne govori krive priče itd., isto je prepovedano tudi celemu narodu, ki je skupina pojedincev, in tudi narodno blago se bo cenilo po tem, je-li pravično ali ne, ne pa po tem, ali je zavito v trobojni zavoj. Kakor je poedinemu zapovedano: Spoštuj očeta itd., tedaj je pa tudi greh v imenu narodnosti napadati sv. očeta, škofo itd. itd. Prava vera bodi vam luč itd. Ljubi Bog je zmedel jezike, da bi preprečil greh in tedaj tudi zdaj razkropljenim jezikom ne more dopuščeno biti, kar je greh, da Bog narodov zopet ne kaznuje.

In še eno Slomškovo naj povem! Leta 1848 govori v »Laib. Kirchenztg.« o narodni ideji, katera se je med narodi tolikanj probudila in potem pravi: »Žal, da puntarska stranka narodno idejo le prepogosto zlorabi in se je poslužuje za svoje posebne namene«. Tem besedam imam jaz le pristaviti, da se zdaj — žal — take stranke nahajajo pri vseh narodih in da zdaj narodno idejo zlorabijo ter se je poslužujejo za svoje »brezverske liberalne namene«.

Le recimo: gola narodnost je divjak! Naj izraste iz tega divjaka še tako visoko in košato drevo, in naj ima cvetja toliko, kakor bi sneg na njega padel, vendar je divje drevo in nikdar in nikoli narodu ne bode nosilo drugega sadu, kakor — lesnike. Le požlahtnjeno drevo prinaša žlahtnega sadu. Kdo nam bo požlahtnil narodno drevo? Kje je mladika, katero jej naj vcepimo? Veliki prerok Izaija pokazal nam je to mladiko. Zrastla je iz Jesetove korenine in njej je ime Jezus Kristus. Sam nebeški vrtnar je požlahtnil tudi to drevo, in sveta vera oblažila je tudi narodno vprašanje. In le po sveti veri požlahtnjeno drevo bo prineslo Slovincem zopet sladkega, okusnega sadu — in sladkega božjega miru! To daje Bog in Marija!

Župljani tukajšnje predmestne župnije »Materie usmiljenja« sklenili so romati v Sevnico ob Dravi in sicer v ta namen, da bi se zidanje nove cerkve na čast Materi Božji srečno dovršilo. Povabljeni so tudi župljani sosednih far. Dne 5. novembra ob 7. uri je tukaj sv. meša, potem odhod v Selnico, tam ob 11. uri sv. meša. V nedeljo 6. novembra bode v Selnici ob 8. uri slovesna sv. meša; po sv. meši se vrnejo romarji nazaj v Maribor.

Gospodarske stvari.

O razvažanju gnoja.

Brez soli ni jedi, brez gnoja ni žita. Gospodarju je skrbeti za oboje, sicer pri njegovih hiši ni dobro; razloček je v tem pa vendar-le, kajti sol se dobi za denar, ne tako gnoj: tega mora si gospodar pridelati in če ga ima, treba mu je z njim tako ravnati, da dobi iz njega največ koristi — lepo polje, lepe travnike. Sedaj, ko se bližamo zimi, vozi se veliko gnoja na njive in pri tem postavimo le-sem dve, tri opazke, ki utegnejo sem ter tje še komu prav priti.

Važno je pri izvažanju gnoja, da se izvozi gnoj prav, dobro razdeljen iz gnojišča na polje. Na to naj gleda gospodar, da se izpelje gnoj vselej v pravi meri, to je: gnoj se ne sme najprej vzeti s površja, potem še le ostali, ampak kidati se začne na voz tako, da se najvišji, skorej le slama, potegne na stran, potem pa se koplje doli, do dna gnojišča. Kedar je voz poln, se odpelje in postavi drugi ravno tje in kida se na-nj, kakor

pri prvem vozu. Če je gnoj že do dna vzet, gre se dalje od vrha zopet do dna in to se ponovi, dokler ni gnojišče prazno. Zakaj pa tako? Gnoj ni v vseh plastéh enak, eden je bolji, drugi pa manj vreden in če pride na voz le prvi, tedaj imamo na tistem delu njive, kjer se gnoj razsiplje, more biti preveč gnoja t. j. dobrega, na drugih delih pa dobimo le slabi gnoj in zemlja ostane roda.

Zatem pa se naj na njivi gnoj v enacih kupih, ki stojé enako drug od drugega, spravi z voza, ne pa tako, da leži tu kup pri kupu, malo potlej pa pride kup, za njim pa dolgo nič in potem zopet kup. Kjer je gospodar sam pri vozu, tam se to ne izgodi lahko, drugače pa je, če ima le hlapca pri vozu, kajti na-nje se ni vselej zanesti. Tako pa pride potlej na enem delu veliko gnoja, na drugem pa malo in tudi silje ne more potem biti drugače, kakor različne rasti na različnih delih.

Kaj pa potem, ali se gnoj raztrosi hitro, ko se navozi, ali pa naj ostane na kupih? Če je zemlja zmrzla, da je ni moči orati, potem se ve, da ne kaže gnoja raztrositi, pa tudi ne, da ga navozimo v male kupe, ampak tedaj naj ostane gnoj na gnojiščih ali pa se navozi v velike kupe na njivo. Nikakor ne kaže ga pustiti v malih kupih, kajti tako izpuhti iz gnoja najdražji in najboljši del — amonijak in če tega ni v gnoji, vreden je le malo: z njim si silje ne pomore veliko. Ako pa še je zemlja za to, da se preorje, tedaj se naj gnoj k malu raztrosi, potem pa podorje! To se mora izgoditi še tem bolje na njivah, ki visijo, kajti sicer se najboljši deli gnoja izcedijo ter gredó, ker jih zmrzla zemlja ne popije, z deževnico naprej, brez koristi za gospodarja, ki je imel gnoja na svoji njivi.

Na planem polji to ne škoduje toliko in vsled tega lahko ostane gnoj ondi raztrošen dalje časa, posebno ako gospodarja sili drugo delo, brez znatne škode za njivo. To velja posebno za njive, ki imajo srednjo, ne pretežno zemljo. Ali pa je to dobro tudi pri lahki zemlji, dvomijo razumni gospodarji. V obče torej smemo reči, da je najbolje gnoj kmalu, ko se navozi na njivo, podorati in vselej, če izvzamemo ležeče njive, ga tudi raztrositi, če ga že ni moči koj podorati.

Ako se vpraša, kako globoko se naj podorje, odgovorimo, da vselej tako globoko, da ga prst popolnem pokrije. Kako pa je bolje, ali globlje ali plitviše? To se ravna po zemlji; ako je zemlja težka, tedaj ne gre gnoja podorati pregloboko, kajti sicer ne more do njega niti zrak, niti toplota in oboje je gnoju potrebno, če čemo, da nam kaj koristi. Pri lahki zemlji kaže pa gnoj globlje podorati, da ostane vselej blizu v enaki ulagi in tako tudi v enaki toploti. Ako naj povemo to v števikah, recimo, da je gnoj podorati najmanj do 8 cm. in največ do 16 cm. Natančniše se to ne da reči, ker se je ravnati po razmerah: zemlji, času, gnoji.

Kuretina.

Po zimi prebije kuretina največ časa na gredéh, druga pri drugi in tu je lahko, da zbolijo in kar je navadno, da se jim zaredi mrčes, ki jim dela potem veliko nadlege. Temu se opomore lahko, ako se gredi pobelijo z vapnom, blato pa odpravi od časa do časa. Dobro je, ako se primeša v vapno nekaj karbolice. Sedaj, ko je nje zavoljo kolere lahko dobiti, ni težko držati se tega pravila. Ako se ne more pa beliti, naj se vsaj blato odpravlja in gredé se naj škropijo z vapnom in karbolico.

Sejmovi. Dne 28. oktobra v Šentjuriji na južni železnici, na Muti in pri Sv. Tomaži nad Veliko nedeljo. Dne 29. oktobra v Poličanah (za svinje). Dne 2. novembra v Lučanah, v Radgoni in v Vitanji. Dne 3. novembra v Pišecah in dne 5. novembra v Selnici ob Dr.

Dopisi.

Iz Slovenjegraškega okraja. (Dež. poslanca poročilo.) Rožnovensko nedeljo, dne 2. oktobra t. l., je sklical deželni poslanec za Slovenjegraški okraj, vlč. g. dr. Lipod shod volilcev v Stari trg, da bi jim poročal o svojem delovanju. Vkljub slabemu vremenu in neugodno izbranemu času zbralo se je precejšnje število kmetov volilcev iz več okoli ležečih občin. Zbralo se je pa tudi poleg nekaj svetne inteligence nad deset duhovnikov iz okolice. Veselilo nas je to, ker to je nov dokaz, da naša duhovščina ni postala nezvesta narodu, kakor jej očitajo zlasti zadnje dni ljubljanski naprednjaki kričači, temveč da uprav duhovščini Slovenec-trpin na srečo leži. Da, duhovščina je in še sedaj skrbi, kakor za vero, tako tudi za narodnost in gmotni napredek ljubih Slovencev! V lepem govoru nam je slikal naš g. poslanec delovanje slovenskih poslancev v deželnem zboru sploh in posebej še svoje. Opozarjal je pred vsem svoje volilce na to, kako težavno stališče imajo slovenski poslanci v štaj. deželnem zboru. Kako težko jim je kaj doseči, ker vedno proti njim glasuje nemška liberalna stranka! Po tem uvodu je poročal najprvo o šolskem vprašanju. Deloval je vedno na podlagi našega gesla: »Za vero, dom cesarja!« Zato se je v zboru potegoval za versko šolo. Ostro je nadalje bičal velike nedostatke in krivice, ki se godé nam štajarskim Slovincem po ljudskih šolah v narodnem oziru. Deloval je tudi za splošno preosnovo ljudskega šolstva. Naj bi se poleg izobrazbe uma gledalo tudi na srce. Delovati bi se moralo v ljudskih šolah tudi na to, da bi se vzgajali dobri, pošteni ljudje, ne pa samo na to, da se glava otroška s tolpo potrebnih in nepotrebnih znanostij natlači. Poročal je tudi naš g. poslanec o kmetiskem vprašanju. Deželni zbor je delal na to, da bi se bolje uravnala sedanja v marsikaterem oziru krivična domovinka pravica. Sklenila se je tudi nova postava, gledé na omejitve proste ženitve, pa ni prejela Najviše potrditve. Nadalje je poročal, kako se je delovalo za zboljšanje propadajočega kmetijskega stanú. Kmeta bolj in bolj stiskajo visoki davki, razne priklade, slabe letine itd. Zdravo kmetijstvo pa je podlaga države, torej zahteva korist države in je tudi njena dolžnost, da mu pomore. Razlagal je obširno, kako bi se moglo pomoči kmetu, pa ker ne pripušča prostor, da bi vse to poročal, omenim naj le še, so da navzoči volilci z velikim zanimanjem poslušali ves njegov govor in mu dostikrat živahno pritrjevali in posebno še ob sklepu burno izražali svojo polno zadovoljnost. Po govoru se je g. poslancu zahvalil kmet Vivod v imenu svojih tovarišev s pristrčnimi besedami: Volilci so mu zelo hvaležni, da se je tako močito potegoval za pravice Slovencev-kmeta. Želijo, da bi še dolgo let čil in čvrst mogel delovati za svoj okraj. Nato mu je sporočil navzoči učitelj v imenu učiteljstva Slovenjegraškega okraja priznanje in zahvalo za njegovo delovanje v šolskem vprašanju. Z željo, da bi tako nemorno, kakor do sedaj, tudi v prihodnje deloval za Slovence, tudi mi sklepamo in se nadejamo, da bomo zopet kmalu videli v svoji sredi našega g. deželnega in pa tudi državnega poslanca, poročujoča nam o svojem marljivem delovanju.

Od Sv. Barbare v Halozah. (Zahvala.) Dan 16. oktobra t. l. bil je za našo župnijo prežalosten. Zapustili so nas namreč naš preljubljeni, veleč. g. župnik Franc Jug ter se podali na novo svoje mesto v Šmarje, kjer prevzamejo poleg župnije tudi dekanijo Šmarjsko. Službovali so tu pri nas skozi šest let in nekoliko dnij, a v tem času vedeli so si z ljubeznivim svojim vedenjem pridobiti srca nas vseh. Da je to istina, prepričati se je mogel vsakdo zadnje nedelje, ko so pre-

blagi gospod poslavljali se od nas. Kot spreten govornik in izvrsten pridigar opominjali so nas, da naj ohranimo vse nauke, katere smo slišali iz njihovih ust ter da naj se tudi ravnamo po istih, da bode na dan sodbe račun lahek za pastirja in za čredo. Ko so poslovido svoje sklepani z besedami sv. Pavla: »Sedaj pa vas priporočim Bogu in njegovej neskončnej milosti«, takrat je glasno zajokala cela, prenapolnjena cerkev; najlepši dokaz visokega spoštovanja in globoke žalosti o izgubi izbornega duhovnega pastirja. Čestitamo Šmarčanom, ki dobijo v svojem novem gospodu župniku-dekanu tako vestnega, dobrega, marljivega in ljubeznjivega očeta. Mi pa zagotavljamo, da jih bomo vedno ohranili v blagem spominu. Hvaležni župljani.

Iz Ljutomera. (Bralno društvo) pri Sv. Juriju na Ščavnici priredilo je letos v počitnicah veselico in sicer dne 21. avgusta 1892 v šolskem poslopju. Igrala se je igra: »Dobro jutro«. Na vsopredju je bil tudi govor, katerega pa c. kr. okr. glavar, grof Attems ni dovolil, ker bralno društvo zadržaja tega govora visokorodnemu gospodu grofu Attemsni ni prej v odobrenje poslalo. To pa je pač čudna svoboda govora v ustavnej državi, če se sme samo tisto govoriti, kar visokorodni gospod grof Attems dovoli! Ne vemo, kaj gospod grof sploh misli o osnovnih zakonih, osobito o prostosti izraziti svojemisli, pa čas je bil prekratek, da bi se moglo bralno društvo proti tej odredbi z dne 17. avgusta 1892 št. 7512 pritožiti. Na vsak način pa visokorodni gospod grof tokrat ni pustil bralnemu društvu pravice, ki mu pristoja v smislu zakona z dne 15. novembra 1867 št. 131 d. z. Paragraf 18 te postave, ki se sploh imenuje društvena postava, in na njo je, kakor se vidi, visokorodni gospod grof popolnoma pozabil — ta paragraf se glasi: »Oblastvu je prosto poslati k vsakemu društvenemu zboru kakega odposlanca.« Gospod grof je mogel toraj odposlati kakega odposlanca, nikakor pa ne govorov prepovedati, ali pa zahtevati, da se mu v odobrenje predloži.

Od Sv. Avgušтина v Halozah. O Sv. Avguštinu v Halozah pa še do sedaj nisem slišal, skimaval bode marsikateri bralec Slov. gospodarja. In vendar, kakor je Sv. Avguštin velikan med cerkvenimi sv. učeniki, tako nadkriljuje sv. Avguštin na prijaznem hriščku Leskovške župnije vse druge hriščke prostranih, krasnih in rodovitnih Haloz. O lepem jasnem jutru vidiš z njega 72 cerkev, 18 gradov, zapadno Pohorje, slovenske gorice, velikonedeljske in ormoške gorice do Huma, cele Haloze in veliki del Hrvaške. Tik cerkve Sv. Avgušтина stoji cerkev sv. Magdalene. Obe cerkvi so dali sedanji za Leskovško župnijo mnogozaslužni preč. g. župnik Andrej Vodušek popolnoma prenoviti ter so jima oskrbeli nove altarje. Kako krasen pa je razgled od Sv. Avgušтина, vendar tudi globoko užali za blagor milega slovenskega ljudstva vneto srce. Zroč krasni park vinskih Haloz s svojimi divnimi paviljoni gospodskih hiš in belih kmečkih bajtic, zagledaš tudi neusmiljenega raka, kateri razjeda vinograde ter pokončuje blagostanje prebivalcev. Trtna ušica se leto za letom bolj širi. Malokateri vinograd najdeš brez lise, katera ti priča, da se je vanj uže ugnjezdila trtna ušica. V treh ali štirih letih bode vinograde Leskovške župnije popolnoma uničila, posebno, ker ji peronospora vrlo pomaga. Ne kaže toraj drugega, kakor začeti marljivo saditi ameriansko trsje Riparia in Solonis. Vendar pa ne velja ameriansko trsje kar navadno saditi. Pripraviti mu moraš dobra tla s tem, da zrigoliš. Kjer pa je prestrmo za rigoljenje, tam je skopati rove ali grabe čez vinograd dva metra drugo od druge, nje zasipati z dobro zemljo ter nasaditi ameriansko trsje. Ako je zemlja dobro pripravljena, mladike amerianske trte tako bujno rastejo, da so po dva

do tri metre dolge že v prvem letu. Precej ameriških trt je zasadil č. g. Andrej Vodusek, župnik v Leskovci, ter ima tudi veliko trsnico ameriških trt. Kdor jih želi, naj še se to jesen obrne do njega! — Začeli smo brati. Posestniki, kateri so dobro škropili ter s škropljenjem zadeli ugodni čas, bodo imeli letos dobro trgatve. Tudi toča, katero je letos Haloze dvakrat zadela, v dobro škropljenih gorica ni toliko škode napravila. Obilnejše listje obvarovalo je pod seboj njim grozdje. Grozdi so lepo dorasli, jagode debele in vino iz takih vinogradov ne bode veliko slabše od onega leta 1886. Kateri so pa slabo škropili ali ob neugodnem, deževnem vremenu, tistim je listje s trsov večinoma odpadlo. In toča je bolj oklestila grozdje. Grozdje je bolj trnjevo; jagode različne. Vino iz takih goric bo slabše, kakor je lansko. Kateri niso nič škropili — sicer jih je malo —, imajo pa suhe gorice. Velo, trnjevo grozdje visi na brezlistnatih rozgah. Imeli bodo pravo kislino. Kupcev še se je do sedaj le malo oglasilo. Zmotilo jih je italijansko vino. Vendar kdor je dobro škropil ter ga ni posebno toča zadela, njegovo vino je pač vse kaj družega, kakor s špiritom pripravljena italijanska čorba. Kdor ima dober okus ter vino pozna, bode tudi za naprej poprašal za Haloško vino, ker ž njim si človek žejo pogasi, se razveseli in okrepeča; italijansko vino pa napravi človeku še večjo žejo, težko glavo in je le bolj za »šnopsarje«. Hranite toraj dobro blago!

Iz Turskega vrha pri Zavrčah. (Novi občinski predstojnik — cesta.) Kakor marsikatera druga občina, tako si je tudi občina »Turski vrh« izvolila novega občinskega predstojnika, vrlega Slovenca. Ta mož znal si je v kratkem, v teku nekaj tednov, pridobiti poštovanje vseh, ne samo domačinov, ampak tudi vseh ptujcev, ki imajo tamkaj svoje vinograde, rodé če dobro kapljico. In to na celo navaden način. Cesta, ki pelje iz Zavrč po dolinici občine Turskega vrha tje na mejo Hrvaške, bila se je popolnoma zapustila. Bilo je večkrat, posebno če je količkaj deževalo, blato, da so se človeku kar čevlji sezuvali in vozniki so morali vozove s štirimi konji vlečiti iz blata. Popotnikom se je bilo bati, da bi kateri utonil v blatu. A sedaj, ko je nastopil novi občinski predstojnik Ivan Šešek svojo službo, storilo se je mnogo za to cesto, navozil jo je, osnažil vse jarke in dal tudi mostovžje napraviti, kjer je potreba, v obče je storil do sedaj vse, kolikor mu je bilo mogoče napraviti v teh tednih. Nadejati pa se je, da bode tudi tako korakal naprej in napravil sčasoma to cesto popolnoma dobro. Zato mu pa tudi vsa hvala in čast! Marsikateri občinski predstojnik pogledal bi si naj njegovo delo ter si vzel njega za vzgled.

Iz Vitanja. (Zborovanje cerkvene družbe in bralnega društva.) [Dalje.] Pred leta dni se je ustanovilo v Vitanju »Bralno društvo«. To društvo je bilo tukaj potrebno. Ljudje, ki čakajo ob nedeljah in praznikih na popoldansko božjo službo, niso imeli primerne kraja, kjer bi med tem časom ostajali. V cerkvi in zunaj na cesti je po zimi premrzlo, potikati se po hišah in krčmah neprimerno. Nadalje je potrebno, da se naši ljudje v narodno-gospodarskih in sploh političnih zadevah nekoliko poučijo. Predsednik »Bralnega društva« je naznanil, da so posebno ob zimskem času ljudje radi prihajali čitat razne knjige in časopise, drugi so jih pa izposojevali na dom. Časopisov smo imeli 6: »Slov. Gospodar«, »Domovina«, »Slovenec« in »Domoljub«, katere je daroval predsednik, »Kmetovalec« pa »Dom in Svet«, katera si je ravno društvo samo naročilo. Prav primernih knjig pa smo prejeli od »Slovenske Matice«, »Družbe sv. Cirila in Metoda«, od »Družbe sv. Mohorja« pa od »Slovenije«, dijaške družbe visokošolcev na Dunaji. Vsem tem slavnim društvom se je predsednik vže

pismeno zahvalil pa njim izreka občni zbor danes še posebno zahvalo. Namen bralnega društva je tudi ta, da se prirejajo podučni govori. Lansko leto smo čuli v bralnem društvu poduk, kako pridelati iz grozdnih tropin okusno in zdravo pijačo. Ker so mnogoteri navzoči vinogradniki izrekli željo, da se njim ta način, napraviti pijačo po navkih Petiotovih, še enkrat razloži, njim predsednik to obljubi, ako bo danes še čas pripuščal in njim želi tudi razložiti, kako si zamorejo iz črnic ali borovnic, katerih toliko po naših hostah vzame konec, napraviti prav dobro — zdravilno pijačo. Pred vsem pa prosi navzočega živinozdravnika g. M. Jelo v šeka iz Braslovč, naj spregovori besedo o živinoreji. Gosp. govornik se je s svojimi zdravimi nauki, pa s svojo prijazno, domačo in razločno besedo zbranim kmetom silno prikupil, tako da so ga prosili, naj pride kmalu zopet v Vitanje, govorit o živinoreji. Gotovo bodo modre besede g. Jelovškega obrodile obilo dobrega sadu. Nato povzame besedo g. Dragotin Hribar, trgovec v Celji ter zborovalcem priporoča, naj vsikdar in povsodi zvesti ostanejo staremu geslu slovenskemu: Vse za vero in domovino. Zahvalil se mu je za njegove besede podpredsednik g. Ivan Verčnik. (Konec prih.)

Od Sv. Urbana pri Ptuj. (Nerodnost.) V zadnjem tednu je bil pri nas začetek trgatve; zelo žalostno izpada, ker po celem hribu ne spravijo polovnjak mošta vkup. — Dnevi so prav ugodni, ker imamo prijazno vreme; za tega delj pa ni potrebno, da se še Gospodov dan za trgatve porabi. Zato pa se ne more odpustiti, da se ne bi tukajšnjemu lončarju pod nos vribalo, ker je minolo nedeljo v svojih vinogradih na Gajéh posebno streljal, naj bi dalje znano bilo, da je lončar v nedeljo trgatve imel. Kako še je tedaj dalje pri vinogradih blagoslova božjega upati?

Iz Poličan. (Bogata trgatve.) Slučajno me je zanesla pot od postaje Slov. Bistrice čez Laporje proti Poličanam. Ko dospem od Laporja naprej, kakih deset minut proti Poličanam, pridem na prijazen hribček; tu se mi odpre lep razgled čez Pohorje, na južno pogorovje, kakor tudi na lepo Dravsko polje, tje do slovenskih goric. Nisem se zamogel nagledati tega prizora, kajti naštel sem okrog 42 cerkev. Pa vse to me ni tako iznenadilo, kakor vinska trta, s katero je ta hribček nasajen. Poznan mi je celi vinorodni svet spodnjega Štajerja. Ali tako lepega, in velikanskega in s tolikim grozdem obloženega trsja še nisem videl. Ta vinograd se sme meriti z najboljšim amériškim nasadom na Bizeljskem. Izvedel sem, da je ta vinograd lastina g. Mlakarja, posestnika v Hošnici, ki ga z vso umnostjo in skrbjo obdeluje. Tukaj se dobro vidi, da se dajo naši stari vinogradi dobrorodni ohraniti, samo delati in jih tako gnajti nam je treba, kakor ta mož dela. Skoraj se nisem zamogel od tega prostora ločiti, in mislil sem si tedaj, koliko veselja bo imel lastnik pri trgatvi, ko bode gotova na enem oralu 16 polovnjakov mošta nabral!

Od Sv. Urbana. V nedeljo, dne 2. t. m. je poročal blagorodni g. dr. J. Jurtela, naš deželni poslanec, o svojem delovanju v deželnem zboru v Gradci. Po popoldnešnji službi božji se je zbrala velika množica ljudij v gostilnici g. J. Mariniča ter je pazno poslušala zanimive razprave poslančeve. Po volitvi predsednika zboru, g. J. Zelenika je razpravljaj gospod poslanec najprej o sestavi deželnega zbora, kazoč na to, da je sestava taka, da mora kmet, posebno slovenski kmet v zapečnjaku sedeti. Živo smo spoznali iz govora, da v Gradci nimamo Slovenci za svoj narod ničesar pričakovati, in najboljše bi bilo, da bi tudi od tam nič ne imeli iskati. Odbor deželnega zbora, razni njegovi odseki: vse je tako urejeno, da ni samo krivično, temuč sedijo tam gospodje, pri katerih bi Slovenci zastoj iskali pravico. Tako ime-

novan »agrarni svet« (za poljedelstvo), ki bi se imel v naši deželi uvesti, so med drugimi tudi »Ptujski kričarji« preprečili, ker bi pri njem na Spodnjem Štajarskem tu in tam Slovenci dobili večino. Gledalo se je od strani nemške večine le edino na narodnost, ne pa na to, ali to koristi poljedelcu ali ne. — Naši liberalni Slovenci nam želijo vzeti vero, nemški konservativci narodnost, nemški liberalci pa oboje, zato smo zopet utrjeni v tem prepričanju, da je za nas Slovence edino rešenje v tem, ako se držimo gesla, in tirjamo tudi od naših poslancev, da po njem ravnajo: »Vse za vero, dom in cesarja«. Gospod poslanec nas je končno opomnil, naj se ne ustrašimo, temuč vsak naj vstrajno dela po svojih močéh in razmerah za naše, nam tako drage svetinje. Zborniki so izrekli navdušeno gospodu govorniku zahvalo za dosedanje delovanje, za govor in zaupanje. Naj še bode omenjeno gostov iz Sv. Bolfenka, Vurberga, izlasti čitalničarjev iz bližnjega Ptuja. Gospodi učitelji iz okolice, nekateri tudi iz dalje, so nam napravili s petjem prav vesele trenutke.

Politični ogled.

Avstrijske dežele.

Avstrijsko. Nj. veličanstvi cesar in cesarica sta se vrnila z Gödöllö na Dunaj ter ostane ondi svetla cesarica, dokler se ne poda na otok Krf, kjer ostane brž čez zimo. — Državni zbor se snide dne 5. novembra in dobi najprej drž. proračun za leto 1893, potem pa še postavo o živilih v svoje posvetovanje. — Na Dunaji je nek brodar umrl za kolero, troje ljudij pa je bolnih za jako samljivo boleznijo, podobno kolero.

Štajarsko. Da je društvo »Südmark« bolj nemško, kakor avstrijsko, vidi se iz tega, da ima ude celo v Berolinu. V novem času se njih število množi in nam se zdi to čudno, saj po društveni postavi more postati ud društvu, ki ima svoj dom na avstrijskih tleh, le avstrijski podanik, kako sme torej »Südmark« imeti ude doli iz »rajha«? — Dež. poslancu za Lipnico Morre še ni dovolji baron Hein na čelu dež. vlade na Kranjskem, po njegovih mislih je baron Hein še prekrotak Nemec. To pa to!

Koroško. Občina Bistrica pri Pliberku je vpeljala slov. uradovanje, toda dež. odbor jej je ukazal, naj mu dopisuje nemški. Vrla občina pa se mu ni udala in vsled tega je prišla cela stvar pred drž. sodnijo na Dunaji. Jutri bode razsodba in upamo, da ugodno za občino. — V Kotmari vasi ima tamošnja podružnica družbe sv. Cirila in Metoda v nedeljo, dne 30. oktobra svoje letno zborovanje in se pričakuje obila vdeležba.

Kranjsko. Dosedanji deželni predsednik baron Winkler žanje sedaj, ko odhaja, obilne ovacije od strani slov. društev, pa tudi županstev. Škoda, da so ga poprej nekateri »mladi« spravljali v zadrege, ko za to ni bilo že le tolike sile, pač pa jako ljubo Nemcem domačim, še bolj pa tem v Gradci in na Dunaji. Po toči je prepozno zviniti! — Pritožbe, da se tudi na Kranjskem pri c. kr. poštah ne meri slov. jezik in pa nemški enako, so še prej ko slej na raznih krajih in ne brez pravice.

Primorsko. Mestni zastop v Gorici je dovolil 30.000 fl. za novo deklško šolo, se ve, da laško, ali isti zastop se brani na vse kriplje plačila za slov. ljudsko šolo, katere je velika potreba pa Bog zna, kedaj da se postavi. — Cestni zastop v Tolminu, blizu to, kar so pri nas okr. zastopi, je vlada razpustila, ker neki ne gospodari dobro, najbrž pa iz drugih uzrokov.

Tržaško. Na Opčinah pri Trstu so nameravali ustanoviti društvo za zavarovanje živine, toda vlada na Dunaji jim pravil ni potrdila. Zakaj ne? To sam Bog vedi, saj so enaka društva že na Češkem in Tirolskem!

Hrvaško. Sabor ali deželni zbor v Zagrebu snide v teku prvega teden v meseci novembra. Predsednik Hrvat je dobil za to že potrebna naročila od bana Khuen-Héderváryja. Kakor je sedanji sabor, bilo bi pa brž bolje, da bi ga ne bilo, saj se klanja v vsem banu in ogerski vladi.

Ogersko. Skrajna levica v državen zboru, Ugro-nova stranka se je uprla slovesnemu odkritju spomenika honvedov v Budimpešti in kar je čudno, ona je v drž. zboru zmagala, da-si je le manjšina. — Da je ministerstvo Szápáry blizu na tem, da vzame slovo, zatrjuje se v ogerskih listih čedalje bolj za gotovo, na drugi strani pa pravi vlada, da nima uzroka odstopiti, ker je ministerstvo v glavnih rečéh edino.

Vunanje države.

Rim. Sv. oče Leon XIII. imajo 50letnico svoje škofovske časti prihodnje leto, dne 19. februarija. Po vsem katoliškem svetu se delajo za-njo priprave, a sv. oče ne želijo hrupa, pač pa vstrajne molitve, naj se sovražniki sv. cerkve poboljšajo, na korist sebi in sv. cerkvi!

Italijansko. Ministerstvo kralja Umberta želi, naj se razglasi pogoji, na katerih sloni tripelalijanca t. j. zveza Avstrije, Nemčije in Italije, ali avstrijska in nemška država se ustavljata razglasenju, ker ti bilo na škodo zvezi in torej tudi miru in vendar obstoji zveza ravno zavoljo miru. — Poslanik na Dunaji se je podal v Rim, da pouči vlado, kaka avstrijska vlada tolmači znano opombo gledé na vino v trgovinski pogodbi z avstrijsko vlado. Naj jo le pouči, pa takó, da bode za naše vino dobro!

Francosko. Sedanje ministerstvo je zmagalo v drž. zboru v toliko, da je voljen za podpredsednika mož, ki prisega na modrost sedanje vlade. Več pa menda ta zmaga ne pomeni! — Delavci v Carmauxu so začeli zopet svoje delo v rudnikih, ker se je minister Loubet postavil na njih stran in tako dobijo, ali imajo vsaj upanje na večje plačilo.

Nemško. Nova vojaška postava je taka, da se skliče lahko h kratí do 4.400.000 vojakov, če je treba, pod orožje in vedno jih stoji do 420.000 v orožji. To je ogromno število, pa tudi stroški bodo veliki, večji morajo biti, kakor jih zmore država. In to vse zavoljo miru ali bolje, zavoljo strahu pred Francozi! — Avstrijski poslanik, grof Szechenyi stopi v pokoj in na njegovo mesto pride dosedanji minister Szögenyi. Oba sta Madjara in sploh se silijo sedaj v imenitne, bogate službe Madjari.

Rusko. V večjih ruskih listih se piše, da ni nobene potrebe, naj ste si Avstrija in Rusija sovražni, pač pa se lahko sprijaznite, ako avstrijska vlada hoče. Dobro, toda kaj naj stori avstrijska vlada, da bode ruski prav? Odgovora na to vprašanje pa nima noben list in tudi mi ga ne vemo. — Prestolonaslednik Konstantin se je podal k svojemu tastu, grškemu kralju v Atenah.

Srbsko. Skupščina se snide dne 3. novembra, ali voliti še nima tretjega »vladarja«, kakor bi ji bilo dovolji, kajti »vladarja« Ristić in njegov tovariš nimata zaupanja do skupščine in zato še odlagata volitev, morebiti na »nikoljevo«.

Tursko. Sultanu še ruski poslanik Nelidov vedno dela sitnobe ter ga sili, naj privoli, da smejo ruske ladije prosto po Črnem morji voziti, ne da jih turski vo-jaki preiskujejo ter stikajo po orožji. Tega namreč do-

slej ne smejo voziti. Sultan se trdo drži in noče privoliti, najbrž ga ščuje v to angleška vlada.

Afrika. Tista zmaga, ki jo je francoska vojska dobila zoper Dahomejce, ni bila že le tako slavna in priznava še celó vlada sama, da ima ondi premalo vojakov. Zato jih je poslala sedaj pa 500 ali ka-li, Bog zna, da to ni veliko in težko, če jih bode dovolje za končno zmago.

Amerika. V Chicagu praznuje se jako slovesno Columbova 400letnica. — Po južni Ameriki se množijo ustaje in pri vseh so višji generali najhujši ter so tako vže po vseh republikah ravno generali za predsednika. Ni pa dobro, kjer rožlja vojaška sablja.

Za poduk in kratek čas.

Spomini iz jutrovih dežel.

Piše F. S. Šegula.

(Dalje.)

XV. Jeruzalem.

Sredi mesta, ravno nasproti III. postaji sv. križeva pota, stoji velikansko poslopje, največe med vsemi, raz njega pa plapola mogočna avstrijska zastava, to je avstrijski romarski hram, kjer se vsaki romar 14 dnij brezplačno na stan vzeme in pogosti. Tu sem nas pelje iz cerkve božjega groba ljubeznivi rektor in gostoljubno sprejme. Da-si nameravam ostati v Jeruzalemu tri tjedne, vendar bo treba hiteti, če si hočem vse znamenitosti v mestu in okolici pogledati, se jih zavžiti.

Popoldan 12. aprila obiskal sem najprej Oljsko goro. Znamenitosti so: grob Marijin, podzemeljska duplja, kjer je Jezus krvavo pot potil, vrt Getsemani, kapele vnebohojenja, kapela sv. vere (tu so po starem sporočilu se sešli apostoli prej, ko so se podali po širnem svetu, ter zložili 12 členov vere) ter samostan sv. očenaša. Po hodniku gledaš tu na zidu velike kamenene plošče, vsaka pa ima zapisan očenaš v drugem jeziku. Tako beremo Gospodovo molitvo tu v 33 jezikih in sicer (od vhoda na pravo začenši) v turškem, nemškem, ruskem, danskem, hrvatskem, norveškem, grškem, sirskem, kaldejskem, latinskem, poljskem, španjskem, portugiskem, georgijskem, italijanskem, francoskem, samaritanskem, švedskem, bretonskem, tibetanskem, flamandskem, tartarskem, sanskritskem, kineškem, etijopijskem, koptiškem, hindustanskem, kurdijškim, hebrejskim, armenskim in arabskim, le slovenskih besedij sem iskal ali iskal zastoj.

Petek pred cvetno nedeljo je in turški praznik, kakor pri nas nedelja. Ta dan pa se začenjajo v Jeruzalemu za Turke posebni prazniki, ki trajajo osem dnij do velikega petka, prazniki preroka Mojzesa. Daleč tam zunaj na visoki skali ob mrtvem morji so razvaline starokrščanskega samostana, Turki pa verujejo, da je tam umrl in pokopan Mojzes. Tu sem pridno romajo mohamedanci in moram reči, kolikor sem imel priložnosti ta čas opazovati, da mohamedanci še rajši hodijo na božja pota, kakor naši verni Slovenci, kako bi tudi ne, saj v domači vasi nimajo mohamedanci lepih cerkvic, kakor mi! Vrt Getsemani, obdan z mogočnim zidom, leži tik ceste, po kateri ima popoldan iti velikanska procesija. Podal sem se popoldan tedaj zopet na vznožje Oljske gore. Brat frančiškan, ki noč in dan čuva vrt Getsemani, nam prijazno pusti vstopiti, ali zid ob cesti je bil že prenapolnjen ljudij. Zlezal sem tedaj prav, ka-

kor svoje dni Cahej, na velikansko oljkino drevo, ki je baje že stalo tu za časov Kristusovih, ter sem iz gostega vejevja mirno gledal doli na cesto. Procesija se začne. Prvi so trume nam že iz Egipta znanih drvišev. Kako kričijo, tulijo, skačejo, sikajo »mahmud«, plešejo, ritanski hodijo — strašen začetek! Posebni »svetniki« med drviši čisto sami mirno stopajo, s staro helebardo v roki a s tisočkrat zakrpanimi plašči; ljudstvo se jih pa spošljivo ogiba. Sedaj privrejo pojedine bande turških muzikantov z bobni, trompetami itd., ljudstva se kar tere okoli njih. Nad 300 bander, rdečih, zelenih, črnih sem že do sedaj naštel. Nam nasproti, onstran potoka Cedrona, so Štefanska mestna vrata Jeruzalemska. Mogočni kanonski strel zagromi in skozi ona mestna vrata prikaže se zeleno bandero preroka (Mohameda). Pod vrtom Getsemani pa gledam turške vojake pešce, vojaško godbo, ki prav dobro svira; ti vojaki imajo posebno nalogo spremljati dragoceni dar, ki se nese v svetišče Mojzesovo. Vojaški trobentarji pridirjajo. Zeleno bandero, neki 1200 let stara capa, se prikaže. Nosi jo sam mufti, najvišji cerkveni poglavar turški. Za banderom pridejo turški konjeniki, raztrgana bandera raznih turških regimentov, na krasnih arabskih konjičih jezdijo turški oficirji, dostojanstveniki, paša in višji sodnik, spremljana od svojih uradnikov. Za njimi sipa se brezbrojna množica vpijočega ljudstva. To je Turška romarska procesija! Do tje, kjer se cesta zavije za Oljsko goro, spremljali so romarje, potem se pa vse vrne z divjim krikom, pevanjem, muziciranjem, da je strašno. To imenujejo Turki »nori teden«. Tako bo trajalo do našega velikega petka.

Toda pustimo te turške slavnosti! Petek popoldan je 3. ura, 9. ura po štetju Jutrovskem, in z mogočnim glasom doni od cerkve Božjega groba veliki zvon, ki oznanja uro smrti Sina božjega. Hvala Ti, veliki Bog, da mi je dan »9. uro« tukaj slišati in odmoliti!

Proti večeru obiskal sem še stare jude, ki se vsaki petek zbirajo ob zidovju starega tempeljna in britko jokajo radi zgubljene slave.

Dne 14., 15. in 16. aprila obiskal sem mesto Jeriho, kopal se v mrtvem morji in sveti reki Jordanu, maševal tam, kjer je krščeval sv. Janez Krstnik, pil iz studenca Elizejevega, odkoder sem si za spomin vzel sodomska jabelka, ter splezal na pusto goro Quarantana, kjer se je naš Odrešenik postil 40 dnij in nočij. Sodomska jabelka rastejo na bodečem trnju, cvetejo modro, so najprej zelena, potem lepa modra, a čisto dozorele sive barve. Ako tako zrelo »jabelko« v roko vzameš, razprši se, a na dlani ostane le malo prahu, pepelju podobnega. (Dalje prih.)

Smešnica. Ubogi bolnik pride k zdravniku, ki je blagorsrčno siromake zastoj zdravil. Zdravnik napravi zdravilo in mu je da, rekoč: »Tu imate: vsako uro vzemite kavino žlico polno!« — »Dragi gospod zdravnik«, reče bolnik, »prosim lepo, da mi še uro in kavino žlico date, ker teh tudi nimam.«

Razne stvari.

(Mil. knezoškof) so obiskali dnes v jutru kn. šk. dijaško semenišče; služili so sv. mašo ter potem semeniščanom v prijaznem nagovoru priporočali, naj skrbijo za čednosti sv. čistosti, marljivosti in pokorščine — najlepši kinč slov. in kršč. dijaka.

(Domovinska slavnost.) Letos, dne 12. maja je preteklo 700 let, kar je naša štajarska dežela v zvezi

z avstrijsko. Vsled tega bode dne 20. nevembru veliko zborovanje v dež. hiši v Gradci in slovesni govor ima v tem dež. glavar, grof Wurmbrandt.

(Zahvala.) Vlč. gg. Jožef Tombah, dekan in nadžupnik v Rogatcu, Jožef Sovič, župnik v Stopercih in Jernej Štabuc, kapelan v Šmarju, darovali so bralnemu društvu v Rogatcu večje število lepih knjig, za katere se jim pristrčno zahvaljuje odbor.

(Imenovanje.) Gosp. Franc Kolenc, c. kr. okr. glavar v Špitalu, je imenovan na enako mesto v Velikovci. Gosp. okr. glavar na Koroškem je menda v tej službi edini, ki zna slovenski.

(Griža) močno razsaja pri sv. Andraži v Slov. gor. in pobrala je že 7 oseb. Otrokom je zelo nevarna, odrasli ljudje pa navadno ozdravijo, akoravno jih ta nalezljiva bolezen rada napada in hudo oslabi. Obžalovati pa je, da se ljudje v taki nevarnosti premalo držijo dobrih nasvetov, ki se jim dajejo. Dal Bog, da se ne vresniči pregostokrat: »Kdor ne uboga, tepe ga nadloga«.

(Požar.) Dne 20. oktobra je zgorelo gospodarsko poslopje in deloma tudi hiša J. Stadlerja, krčmarja ob mostu čez Savinjo pri Grižah. Sumi se, da je požgal nek rudokop in deli so ga vsled tega že tudi pod ključ v Celji.

(Poboj.) Dne 22. oktobra je nastal pred oštarijo v Migonjicah pri Grižah, med pivci prepir in so naposled Janeza Drobnič, kmečkega sina iz Migonje, obdelali z lopato in nožem tako, da gre revežu za življenje in smrt.

(Blagoslovljenje) nove cerkve M. B. Lurške na Gradišči pri Grižah se je vršilo zadnjo nedeljo ter so preč. g. Fr. Ogradi, opat in mestni župnik v Celji, izvršili sv. opravilo, na veliko duhovno veselje domačih in sosednjih župljanov.

(Zaprli) so pri Sv. Lenartu v Slov. gor. kovača Miha Jus, ker ga imajo na sumu, da je ubil svojo ženo, s katero je živel v vcdnem nemiru.

(V Dravo) je skočil Jože Vrečar, viničar v Sedlašku pri Ptui, »na zvezanem potu«, v ječo pri c. kr. okr. sodnji na Ptui. Žendar je sicer skočil za njim, da bi ga rešil, toda ni ga mogel doseči.

(Nesreča.) V petek dne 21. oktobra je zadel vlak na vodjo železniške postaje v Grabštanji na Koroškem ter ga je razdril na drobne kose. Čudno je, da mož, ki je bil vedno pri železnici v službi, ni bolje pazil na železnico.

(Sprava.) V Marenbergu je tožil Oton Erker, posestnik tovarne na Muti, Jožefa Schober, pisarja v Marenbergu, na razžaljenje časti. Pri sodnji pa sta se objela, češ, da sta oba — velika Nemca.

(Najden denar.) V nedeljo sl. Imena Marije je nekdo v Hajnskem, t. j. med Pristavo in sv. Petrom v Medvedovem selu, našel nekaj denarja. Zgubil ga je najbrž kak romar od Sv. Roka v Šmariju. Kdor se spriča, da je lastnik tega denarja, naj se oglasi pri č. g. župniku v Podčetrtku.

(Tombolo) pripravi v nedeljo dne 30. oktobra g. J. Hausenbichler v Žalci ter se obrne čisti dobiček iz nje za olepšanje trga.

(Čitalnica) v Brežicah priredi prvo prihodnjo veselico dne 13. novembra z gledališko predstavo, petjem in igranjem na citre.

(Nestrpnost.) V Podčetrtku je trški zastop, se ve, da nemški, odločil za hišne številke nemško ime W. Landsberg in tirja sedaj od tržanov, da snamejo s svojih hiš tablico, na kateri je slov. ime: Podčetrtek. Kaj poroče k temu višja gosposka?

(Zaseka) ali špeha si je konsumno društvo v Trbovljah naročilo v Budimpešti, c. kr. okr. glavarstvu v Celji pa jo je zavoljo kolere te dni poslalo nazaj, v ogersko glavno mesto.

(Obsodba.) Pri c. kr. okrajni sodnji v Ljutomeru je bil g. Anton Tomschegg, sin dr. Tomscheggia v Slov. Gradci, obsojen na pet dni zavora, ker je v Ljutomeru na javnem trgu z bičem udaril Pavla barona Unterichterja, komisarja pri c. kr. okr. glavarstvu v Ljutomeru. Uzrok je v rodbinskih razmerah.

(Izlet.) V nedeljo so jo bili nemški vojniki v pisanih snujah, kakor dr. Foregger, J. Rakusch, Faleschini itd., potegnili doli v Brežice, da si podajo roke na boj zoper sovražnike nemštva. Pilo in upilo se je v tem od njih veliko, a ne verjamemo, da so si ojačili svoja nemška kolena, kajti marsikomu so se šibila, ko so odhajali na železnico.

(Kolera.) V Zabovcih nižje Ptuja sta umrli dve osebi za boleznijo podobno kolero. Ko so njiji trupla preiskali, niso našli kolere, pač pa ste umrli obe za grižo. Tretja oseba, Fr. Bezjak pa je umrl za »kolero nostras«.

(Župnijo) Sv. Štefanu pri Žusmu je dobil č. g. A. Zdolšek, kaplan pri Sv. Martinu na Paki in pride na njegovo mesto č. g. Vinko Kolar, kaplan pri Sv. Martinu v Rožni dolini.

(Nov denar) se kuje na Dunaji in je 25 strojev, na katerih se prireja denar. V desetih urah se izdela na enem stroji 15.000 zlatih, drugih denarjev pa po 25.000. Pri zlatih denarjih je delo bolj mudno, ker je treba večje pazljivosti. Število delalcev je sedaj 250 v »kovačnici« na Dunaji.

(Amerikansko trsje.) Gosp. J. Belé, potovalni učitelj za sadjerejstvo in vinarstvo v Mariboru, je imel v nedeljo dne 16. oktobra v Podvrhu pri Selnici jako podučljiv govor o sajenji ameriškanskih trt. Zeleti je, da se vsi župani, ki živé v občinah, koder so gorice, oglasijo za enako poučevanje pri dež. odboru v Gradci ali naravnost pri vinorejski šoli v Mariboru. Poučevanje je brez stroškov za občino.

(Obsodba.) Val. Podergajs, posestnik v Spodnjem Slemenu pri Konjicah, je vsipal dne 18. aprila v juho svoje žene nekaj mišnice, da bi njo spravil iz sveta ter vzel dekle Heleno Kolar za ženo. Žena je sicer juhe nekaj vzela, ali brž je spoznala, da ni za-njo in si je tako rešila življenje. Nesrečni mož pa je dobil sedaj 5 let težke ječe, dekla pa 4 leta.

Loterijne številke.

Gradec 22. oktobra 1892: 41, 10, 38, 12, 54
Dunaj » » 29, 15, 34, 47, 19

Dražba cerkvenega vina

(14 polovnjakov) v Framu se vrši dne 2. novembra ob 10. uri.

Na prodaj

ima podpisani divje kostanje, orehe, jabolčne in hruševе sadeže, »pevcarje«, ima tudi lep novi »koleselj« iz jasenovega lesa na proste osi.

Iv. Prislan v Braslovčah.

Pravo laško, izvrstno Sicilijansko vino,

prav dobro **istrijsko črno vino**, kakor tudi **Oedenburško belo in črno vino** najboljšie sorte se naročuje po ceni pri

Josipu Wesiaku 5-5
v Mariboru graške ulice (Burggasse) 38.

Posestvo na prodaj.

Družba sv. Cirila in Metoda želi prodati nekdanjo dr. L. Čučkovo posestvo v Selnici pri Šent-Ilji, katero obsega dva or. 1204 kv. sežnjevin vinograda in pet oralov 191 kv. sež. njiv, travnikov in gozda z lepo, zidano, z opeko pokrito hišo. 3-3

Natančnejše poizvedbe pri č. g. M. Kelemina, župniku v Št. Ilju (Egyditunnel.)

Javna zahvala.

Banki „Slaviji“ zahvalo izrekujemo podpisani posestniki iz Cirkovec v okraji Ptuj-skem za hitro in točno izplačilo požarne škode, ki nas je zadela dne 22. septembra t. l. Dne 24. septembra je bila že škoda uradno pre-cenjena ter plačana točno še isti dan.

Priporočamo vsakemu ta narodni zavarovalni zavod.

V Cirkovicah, dne 15. oktobra 1892.
Štefan Kaiser s. r., Josip Napast s. r.,
Jurij Frangeš s. r.

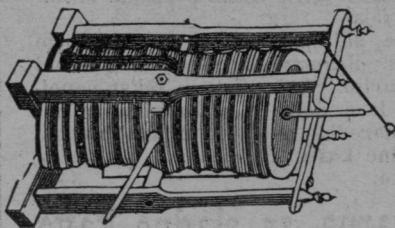
V navzočnosti župana:
(L. S.) Janez Kušar s. r., župan.

Vsem znancem in prijateljem,

pri katerih mi ni bilo moč osebno se posloviti, kličem odhajajoč iz Konjic srni

„Na zdar!“

Srečko Lorber, odvetu, uradnik.
Konjice, dne 27. oktobra 1892.

Vsakemu kovaču in ključarju je dobro znano, kakšna dobrota in koliki dobiček je za njegovo rokodelstvo **dober meh**. Dozdaj smo si morali dobre mehove iz Dunaja in drugih dežel prav drago naročevati; zdaj jih dobimo doma in to prav izvrstno in pa cenejše pri mojstru **Matija Zupan v Kropi na Gorenjskem**. Jaz sem od njega dva meha kupil, s katerima sem jaz tako zadovoljen, da po pravici morem tega domačega mojstra prav gorko priporočati.

3-3 P. Skale, učenik podkovstva.

Sesalke

solidne izdelave za različne potrebe; pivovarne, fabrike, rude, vodnjake, dalje vodotočne cevi, sesalke in spravo za kletarstvo, angleške cevi iz kovanega železa, cevi iz konopnine in gumija,

Kovinsko blago

vsake vrste, pipe za vsakojake potrebe in razne podobe, vretenice, ventile zaporne, pozračne ventile vsake vrste, poprijemalce železne za razne cevi, spravo za kopališča, izlijavnike, kotlje za narejanje plina, varovalno orodje, posode za kolomaz, holländerje,

pipe za narejanje pen na pivu
naposled

blago iz lite kovnine in mednine
po obrazcih

priporoča po najnižji ceni in s poročtom za dobro robo

ALBERT SAMASSA

c. kr. dvorni zvonar in fabrikant
strojev in gasilnega orodja v

Ljubljani.

Podrobne cenilnike dopošilja brezplačno in franko. 7

Javna zahvala.

Del mojega posestva v Skomarjah, pogorel je 20. avgusta t. l. Nekaj časa pred požarom bil sem ga zavaroval pri društvu „Unio catholica“. Zaprečen po raznih okoliščinah dotlej še nisem mogel plačati zavarovalnine. To katoliško zavarovalno društvo mi je, ne oziraje se na omenjeno okoliščino, vendar popolnoma škodo povrnilo na priporočilo preč. gospoda župnika. Za to zahvaljam društvo „Unio catholica“ iz vsega srca, in želim, da bi uspevalo le-to katoliško nesebično društvo in da bi mu pristopili vsi moji soverniki.

Jožef Muha,
župnik.

Poškodovani:
Jurij Zbičajnik.

Jožef Močnik, obč. odbornik,
priča.

Grobne spomenike

iz Pohorskega marmorja imam v zalogi po
znižani ceni 3-3

IVAN HORVAT,
kamnosek v Račah (Kranichsfeld).

Zaloga mizarskega in pravoskega pohištva Konrada Wölflinga

Maribor, gosposke ulice št. 28

priporoča bogato asortirano zalogo

žleбенega in narezanega pohištva za
spalnice, postrežnih miz, miz za sa-
lone, pisarnih in napravnih miz,

kakor tudi raznih

tapetovanih garnitur za salone, diva-
nov, balzakov, otoman, sof, kanape-
jev, naslanjačev, posteljnih vložkov
in žimnic.

Tudi vsakovrstnih ptujedeželskih in domačih

zrcal in podob

vsake sorte s čednim okvirjem, pozlače-
nim in črnim, kurnis in roset

po najnižji ceni.

Na zahtevanje razpošiljajo se ilustrovani ce-
niki brezplačno in franko. 10-20

Zahvala.

Za vse iskrene dokaze globokega sočutja, za izkazano pomoč in tolažbo
med boleznijo naše nepozabne matere, oziroma tašče in stare matere

MARIJE RAK,

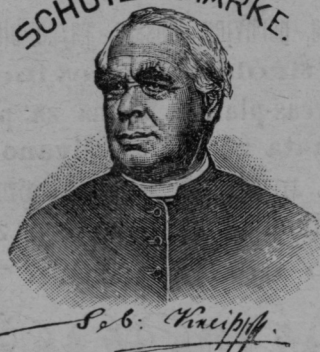
udovljene **Kaukler** in roj. **Kac**,

zlasti pa za mnogoštevilno udeležbo o priliki njenega pogreba v nedeljo dne 23. oktobra t. l. izrekamo vsem prijateljem, znancem, sosedom in Laporskim faranom, osobito pa č. g. župniku V. Bizjaku za njegov prelepi, srca vseh pričujočih pretresujoči govor na grobu, g. nadučitelju K. Plankerju in njegovim pevkinjam za ganljivo nagrobnico svojo najprisernejšo zahvalo. Predraga in preblaga pokojnica bodi vam vsem v molitev in blag spomin priporočena!

Laporje, dne 23. oktobra 1892.

Rodbina Kaukler-Rakova.

SCHUTZ - MARKE.

Kdor hoče uživati **dobrote edino prave**
— ne na pol sožgane in polne slaja, ki v ustih ostane

Kneipp-ove sladne kave

naj kupuje le blago v **rudečih** štirivoglatih zavitkih
bratov Ölz z varnostnimi markami: **podoba**
in **ponvico**.

Ako se jej primeša nekoliko

22-30

Ölz-ove kave,

katera je **najboljši** in **najizdatnejši** dostavek
h kavi, dobivaš po **ceni redilno kavo**, katera
presega navadno bobovo kavo.

Bratje Ölz, Bregenz

od vlč. g. župnika Kneippa edino pooblaščen tovarna
za sladno kavo na Avstrijsko-Ogerskem.

Kathreiner-jevo Kneipp-ovo sladno kavo,

ki je najboljši izmed vseh pridevkov h kavi,
pošilja preprodajalcem po originalni tovarniški ceni

Ivan Luckmann v Ljubljani.

3-9

KATHREINER-jeva Kneipp-ova sladna kava

Nepresežen dostavek h kavi. Se povsod dobiva.

Le prava s to
varstveno
znamko. Pred
ponaredbami
se svaruje.

Službo mežnarja 3-3

išče dobro izurjen, 27 let star, samskega stana mož, kateri je vže dvakrat tako službo oskrbel. Več se izve pri upravn. tega lista.

! Cerkvena glasba !

„Pet Tantum ergo in petersko Mašnih pesem“ za mešan zbor zložil Ignaz Hladnik, op. 17. Cena 40 kr., prodaja Fr. Norbert Gregl v Nazaretu in J. Kraje v Novem mestu.

To delo je zloženo v slogu skladateljevih Marijinih in obhajilnih pesem, zato bode vsem cerkvenim zborom jako priležno. 2-3

SVARILO.

Dozvolujemo se, p. n. občinstvo uljudno opozarjati, da se naša
Kathreiner-jeva Kneipp-ova sladna kava
nikdar odprta,

temveč le v belih originalnih zavitkih z modrim tiskom à 1/2 kg. 200 gr. in 100 gr. z našim podpisom in varstveno znamko prodaja.

Posebno se naj pazi na našo varstveno znamko, ker p. n. občinstvo z vsemi mogočnimi ponaredbami sleparijo. Papir, tisk in tekst popolnoma ponaredé, le podobe č. g. župnika in našega podpisu ponaredbe nima. Nikdo naj ne sodi Kathr. sladne kave, če ni dobil pristne z varstveno znamko. 3-9

Kathr. tovarna za sladno kavo
Berolin. Dunaj, Monakovo.

Prodajalnica modnega, platnenega, suknenega in rokotvornega blaga

ALEKS. STARKEL

3 Poštne ulice. Maribor ob Dr. Poštne ulice 3.

Velika zaloga raznega blaga za žensko obleko.

Največja zaloga tkanine za suknje in hlače, domači in inozemski pridelek.

Vsakovrstno blago za talarje za čč. duhovščino, peruvien, toskin, razno blago za uniforme in obleke za gospé.

— Prava tirolska raševina. —

Velika zaloga rumburškega in creas-platna, platna za postelje v vsaki širokosti.

Damast in plahuta za mize, všivano platno.

Lastni pridelek domačega miznega platna, prtičev in obrisačev.

Zaloga vsakovrstnega šifona, tkanine za pohištvo, zagrinjalo, preproge itd.

Po nizki ceni.

11-16

DOBRA KAVA

le s Kathreiner-jevo
Kneipp-ovo sladno
kavo kot pridevkom.
Se povsod dobiva.
Pred ponaredbami
se svaruje. 3-9